

Beføstning af deres tekniske Uddannelse, saaledes at deres Dygtighed forringes derved. Den ærede Minister mente, at Fagforeningerne af Mestre og Svende kunde raade Bod derpaa, og at Grunden til Ondet laa i Næringsloven af 1857, som ophævede de gamle Laug, men jeg tillader mig at tro, at Grunden er en anden, nemlig Maskinteknikens Udvikling og i det Hele taget Storteknikens Udvikling. Der turde Grunden vel nærmest ligge til, at vort Haandværk grener sig ud i Specialiteter, og at Værtingenes Fagdannelse bliver meget ringe. Ellers har jeg ikke noget at knytte til den ærede Ministers Bemærkninger; jeg antager ikke, det er fornuddent at gaa dybere ind paa disse Sager. Det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (L. Larsen) gav en Skildring af Landarbejdernes Forhold, som jeg fuldt ud kan underkrive. Det glæder mig netop fra den Side at høre, at det virkelig er saaledes, som vi saa ofte have sagt, men som man hver Gang har tastet os tilbage, idet man har sagt, at det ikke var Tilfældet; men det ærede Medlem, der altsaa har en god lokal Kundskab, Fagkundskab paa dette Omraade, oplyser, at Landarbejdernes Løn er 1 Krone om Sommeren og 50 à 66 Ore om Vinteren og desuden, at de ere sitrede Fattigvæsenet paa deres gamle Dage. Saaledes faldt det ærede Medlems Udtalelse; det er altsaa et Faktum, som jeg naar fast. Jeg maa dertil bemærke, at det endda kan være værre, idet Landarbejderne som bekendt sjælden have Arbejde Aaret rundt. Følge det ærede Medlems Udtalelse er Hovedproduktionens Arbejdere altsaa lønede saaledes og leve under saadanne Forhold, at Fattigvæsenet er dem sikkert paa deres gamle Dage. Af Socialismen under disse Forhold kan komme ud paa Landet, betragter jeg som ganske naturligt. Den har kunnet brede sig i Byerne, hvor Arbejdsforholdene altsaa ere bedre, og den skal ogsaa nok vide at brede sig paa Landet; den skal nok vide at brede sig ud mellem Landarbejderbefolkningen, der har Krav paa et bedre ordnet Samfund end det nuværende. Det ærede Medlem udtalte, at de jordbesiddende Husmænd vare alle det bestaaendes faste Støtter. Det kan være, at det er Tilfældet paa Lolland, men det er ikke Tilfældet i Jylland, der begyndte det bestaaendes faste Støtter, de jordbesiddende

Husmænd, at vasse lidt i deres Egenkab af Støtter. Det ærede Medlem anviste to Veje, ad hvilke han fandt det rigtigt at lappe paa det gamle Samfunds Ordning, han anviste to Veje til Forbedring. Den første var en Formaning til Gaardmændene om at hjælpe Husmændene med deres Jord. Det bliver gjort i stor Udstrækning, men Gaardmændene, særlig de smaa kunne mange Gange have nok med sig selv at gøre, og det, som Husmændene paa Landet forlange, er at faa det som en Ret, som de ikke behøve at fatte for. Den anden Vej var, at private Selskaber skulde oprette Mønsterhuse og Mønsterbrug. Det er ikke nogen ny Tante, der fastes ud af det ærede Medlem, den har været fremjat af det Parti, jeg tilhører, i lang Tid, at man skulde søge at sprede en Fagkundskab om i Landet med Hensyn til Jordens Behandling og Maaden til at faa saa meget som muligt ud af vort Lands Jord paa forskellige Omraader. Der er kun den Forskel mellem det ærede Medlem og mig, at det Parti, til hvilket jeg hører, mener, at det bør gøres af Staten. Det ærede Medlem udtalte, at det skulde være en Guldalder, der efter vor Mening vilde oprinde, naar vi fik Samfundet indrettet, som vi ønske det. Jeg tror, at det ærede Medlem gjorde vel i at se lidt nærmere derpaa. Ved det, vi forlange, mene vi absolut ikke, at der vil oprinde en Guldalder. Naar vi faa vore Krav og Tanker realiserede, tro vi, at det vil blive lettere og bedre for den store arbejdende Befolkning at eksistere, dens Eksistens vil være mere betrygget, den vil kunne faa Ret til arbejde under saadanne Samfundsforhold, og derfor kæmpe vi for en saadan Ordning, men ikke i den Tro, at det skulde blive en Guldalder. Det siges jo ofte, og det lader ogsaa til, at det var det ærede Medlems Mening, da han talte om Drømme hen i det blaa, at det vilde ikke være den rigtige Maade, at Staten overtog Produktionen. Den ærede Minister betræfede dog, at der er et Stormløb om at faa Statsarbejde og Statsposter, selv de mindste. Jeg berørte en af Grundene hertil i Gaar, idet jeg antydede, at naar Arbejderne staa saaledes med en Familie, tage de mange Gange hellere den sikre Løn, selv om det er en Sulføløn, end de taste sig ud i en uvis Kamp for at se at tjene noget mere til